de Panorama
Rebellenclub
WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

TWEEDE JAARGANG
No 51 — 21 DECEMBER 1951

Alleen voor abonné's van PANORAMA
5 ct.

'n Blij, gelukkig en vrolijk
KERSTFEEST
wensen wij onze kleine lezers en lezeresjes. Mogen zij deze dagen vieren met al degenen, die hun dierbaar zijn. Met hun vader, moeder, broertjes en zusjes, ooms en tantes, vrienden en kennissen, bevrijd van ziekte, zorg en moeilijkheden, zodat het een groot en heerlijk feest zal worden. Een vredesfeest zó schoon en zó mooi, dat slechts de allerteerste liederen en gezangen ter opluistering kunnen dienen. Dat geen wanklank worde gehoord en dat geen verdriet in jullie hartjes mag sluipen. Laat van dit hemelse feest, dat wij gedurende twee volle dagen vieren, geen seconde ontglippen en luister het op met goede en voorrreffelijke voornemens, zodat in geen enkel huisje een stout kind te vinden is.

De wens

die in vervulling ging

Een Kerstvertelling door Agnes

Er was eens een jong sparreboompje, dat in het bos van een groot landgoed stond. Dat landgoed hoorde aan de bewoner van een mooie witte villa, die er met zijn vrouw en zoontje vaak kwam wandelen.

Ons sparreboompje had maar een heel bescheiden plekje om te groeien. Ja, eigenlijk stond het beslist een beetje in de verdrukking. Want een grote, stoere eik en een stevige berk overschaduwden het totaal. Toch voelde het sparreboompje zich best op zijn gemak in het gezelschap van de twee zoveel oudere bomen. Mijnheer Eik en mevrouw Berk, zoals het ze noemde, waren immers altijd erg goed en vriendelijk voor hem. Ze namen het jonge boompje een beetje in bescherming.

Op een avond, toen de zon al lang was ondergegaan, praatten mijnheer Eik en mevrouw Berk zachtjes nog wat met elkaar. En zoals gewoonlijk luisterde ons sparreboompje vol belangstelling.

„Ik zie een ster verschieten," onderbrak het sparretje plotseling juichend het gesprek van de oudere bomen. „Fijn, nu mag ik een wens doen!"

„En wat zou je dan willen wensen, kleintje?" vroeg mevrouw Berk vriendelijk, terwijl ze haar laatste bladeren liet ritselen.

„O, ik wil graag gauw groot worden en dan Kerstboom zijn in een huis van de mensen," zei het sparretje.

„Nou," lachte mevrouw Berk, „dat lijkt me nog niet zo slecht bekeken. Maar och, je zult nog wel een keer of tien van gedachten veranderen eer je volwassen bent. Dat gaat altijd zo in het leven. Ik weet nog goed: toen ik klein was, verlangde ik er altijd naar, dat ze een prachtige schrijftafel voor de koningin van mijn hout zouden maken. Maar nu zou ik al lang blij zijn, als ik vandaag of morgen nog eens als schilderijlijstje of zo iets zou kunnen dienst doen in een gewone, gezellige huiskamer. Och, een boom moet niet te veel verlangen . . . ."

„Toen ik nog maar zo'n hummel was," mengde de eik zich in het gesprek en wees met zijn laagste tak naar de grond, „droomde ik ook altijd van een paleis. Daar zou ik dan als staatsietrap dienst willen doen of desnoods als voordeur. Maar nu zou ik al lang blij zijn, als ik nog eens als doodgewone stoel in een doodgewone huiskamer zou komen te staan. Och ja, het leven maakt je vanzelf wel wat bescheidener."

„Maar ik weet heel goed wat ik wil en ik verander ook vast nooit van gedachte," zei het sparreboompje heel beslist. „Weet u, Kerstbomen zitten bij ons in de familie. Mijn vader is Kerstboom geworden, en mijn grootvader en overgrootvader. En ga zo maar door. En ik wil ook Kerstboom worden."

Daar wisten de twee anderen werkelijk niets meer op terug te zeggen!

De volgende morgen gebeurde er iets heel onverwachts. Met veel lawaai kwam er een grote vrachtauto het bos ingereden. Op een open plek, vlak in de buurt van de drie bomen, stopte de wagen. Er sprongen twee mannen af, die een grote zaag, een touw en bijlen bij zich hadden. Ze liepen recht op de prachtige grote eik af. Hun bedoeling was duidelijk.

En ja, toen zij een paar uur later weggingen, lag de trotse eik geveld op hun wagen.

„Dag, mijnheer Eik! Dag, mijnheer Eik!" riepen de beide anderen hem na. „Het allerbeste met u!"

Mijnheer Eik was nu zijn grote avontuur begonnen. Wat zou er van hem worden? Dat vroegen de berk en het sparretje zich herhaaldelijk af en ze praatten er zachtjes over met elkaar. Maar niemand, die hun antwoord kon geven op die vraag.

Maanden later kwamen de houthakkers weer in het bos. En deze keer was het de beurt aan mevrouw Berk om geveld te worden. Ook zij werd op de grote vrachtauto gela-

den en weggereden, vriendelijk nagewuifd door het sparretje, dat nu wel heel eenzaam achterbleef. Maar het had nu wel alle ruimte om te groeien en kon veel beter dan vroeger van het zonlicht profiteren. Maanden en maanden gingen opnieuw voorbij, de winter werd gevolgd door de lente en de zomer en ons sparretje groeide op tot een mooi, stevig boompje.

Weer werd het najaar. De herfstwind rukte de laatste blaren van de bomen en het bos werd kaal en leeg. Maar het sparretje behield als steeds zijn mooie groene naalden.

Het werd kouder en kouder. De winter had zijn intocht gedaan. Juist toen de eerste sneeuw de bodem van het bos bedekte, gebeurde er op zekere dag weer iets bijzonders.

Het sparreboompje hoorde hem niet aankomen, maar plotseling zag hij een van de twee houthakkers, die hij nu al zo goed kende, op zich afkomen. Hij was niet alleen, maar hij had een klein jongetje bij zich, dat hij op een sleetje voorttrok. Het was het zoontje van de eigenaar van het landgoed, dat met de houthakker mee mocht om een mooi Kerstboompje uit te zoeken. Maar dat wist ons sparreboompje natuurlijk niet direct. Hij begreep het pas, toen hij een opgewonden kinderstemmetje hoorde juichen: „Ja, dat is een prachtig Kerstboompje voor ons thuis!"

Een schok van vreugde ging door het boompje heen. Zou zijn hartewens in vervulling gaan? Andere sparrebomen moesten soms jaren en jaren wachten en hij was nog zo jong....

Maar de man knikte. „Ja, het is een mooi boompje," bromde hij, „niet te groot en niet te klein." En hij begon het sparreboompje om te hakken.

Zo reed ons boompje een poosje later op het sleetje mee naar de mooie witte villa waar het jongetje woonde. Daar werd het in een grote, gezellige kamer neergezet. Wat voelde het zich daar warm en behaaglijk. Opgewonden dacht het aan al dat heerlijks, dat hem nog te wachten stond.

En ja, toen het jongetje 's avonds naar bed was, gingen zijn vader en moeder het boompje samen opsieren met allerlei gekleurde slingers en

ballen. Ook cadeautjes en lekkers kreeg het boompje in zijn takken, en kaarsjes, erg veel kaarsjes. Maar het mooiste van alles was toch wel de grote Kerstengel, die boven in zijn top kwam. „Vrede op aarde" stond er te lezen op het lint, dat de engel droeg.

„Vrede op aarde", dat zongen ook de grote mensen die avond bij de piano, voordat ook zij slapen gingen.

Toen alles stil en rustig in huis geworden was, peinsde ons boompje nog een poos over alles na. Wat was dat heerlijk om Kerstboom te zijn in zo'n mooi huis met zulke aardige, lieve mensen.

Hoorde het daar iets fluisteren? Een bekende stem leek het hem! „Wat zie je er prachtig uit als Kerstboom," zei de stem. En plotseling herinnerde het boompje zich, waar het die stem meer had gehoord. In het bos!

„Mijnheer Eik!" zei het, blij verrast.

„Welkom hier," zei mijnheer Eik. „Ik kan je vertellen, dat ook mijn wens in vervulling is gegaan. Ja, ik ben die mooie haardstoel, die je ziet staan. Zie ik er niet gezellig uit?"

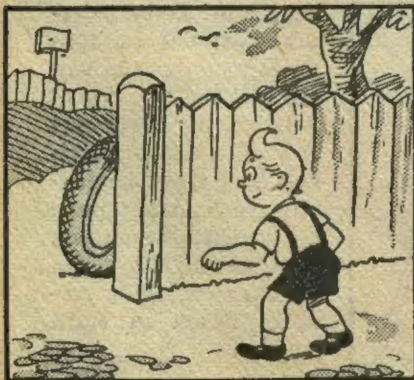
„Ik ben ook blij, je terug te zien," hoorde het sparreboompje een tweede bekende stem. „Ik ben het lijstje om dat leuke portret van Rudi aan de muur. Vind je me niet aardig? Ook mijn bescheiden wens is in vervulling gegaan."

„Mevrouw Berk!" riep het sparretje, opnieuw aangenaam verrast. „Bent u hier ook al?"

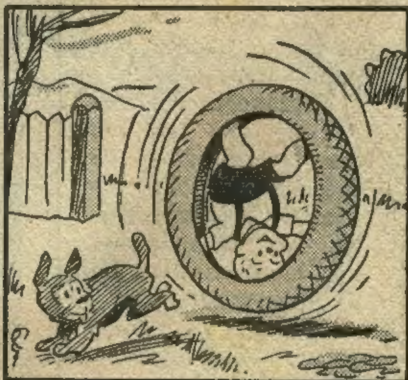
„Ja, we hebben heel wat meegemaakt, sedert we uit het bos vertrokken. Maar nu zijn we eindelijk gekomen waar we wezen willen," zei mijnheer Eik. „Ik durf tenminste gerust beweren, dat we ons hier echt thuis gevoelen."

„Ik ook," zei het sparretje tevreden. „Is het niet prachtig, dat we alle drie onze wens vervuld hebben gekregen?"

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

TE ZWAAR

Klein Jantje had bij 't Kerstmismaal
Al aardig wat naar binnen,
En daarna zou men aan een schaal
Met plumpudding beginnen.

Op plumpudding is Jantje dol,
Geweldig moet je weten,
Hij wou dan ook een bordje vol
En meer nog daarvan eten.

Doch moeder lachte, even maar,
Misschien om hem te plagen:
„Die plumpudding is veel te zwaar,
Die kun je niet verdragen."

Jan zette braaf zijn bordje neer,
Hoewel hij watertandde,
En vroeg: „Als ik het eens probeer
Met allebei mijn handen?"

G. L.

LEERRIJKE LESSEN

Jantje had weer het hoogste woord op school. „In de Kerstvacantie," zei hij, „ga ik naar Amerika en ik breng een hele lading speelgoed mee naar huis. Mijn vader is heel rijk, moet u weten, en hij heeft het al besteld bij mijn oom in Amerika. Die staat aan het hoofd van een groot warenhuis met wel dertig verdiepingen en daar ga ik ook naar toe, als ik van school af ga.

Jantje had al zoveel verteld over zijn vader, dat de andere jongens de indruk hadden, dat Jantje wel erg bofte.

Totdat er op een morgen een sjofel geklede man verscheen op de speelplaats. Juist tijdens het speelkwartiertje. Jantje verschoot van kleur en werd bij de meester geroepen.

„Jantje, hier is je vader," zei de meester. „Hij komt je even halen. Je jongste zusje heeft bij het ganzenhoeden een klein ongelukje gekregen en vraagt naar je. Jij zult zolang moeten oppassen."

Was dat die rijke vader van Jantje? Ganzenhoeden? En moest Jantje nu zelf achter die beesten aanlopen?

Wat schaamde Jantje zich diep en wat liep hij nors en onwillig mee aan de hand van zijn vader.

Schichtig keek hij rond en zag, hoe Henk, Piet en Kees stonden te lachen en hem nawezen.

Leek Jantje hier niet een beetje op die welgedane, vertroetelde muilezel die er ook altijd op pochte, dat hij van hoge komaf was en van edelen bloede, totdat zijn vader op zekere dag naast hem kwam draven en een luid „i-a" liet horen? Zodat iedereen wist, dat hij tenslotte toch de zoon van een ezel was?

Laten we liever ons best doen iets te bereiken door eigen inspanning, voordat de domme hoogmoed ons een poets bakt en wij tot eigen schade en schande verstrikt raken in eigen leugens.

ONZE WONDERE WERELD

LEVENDE LAMPJES

VERSCHILLENDE DIEREN HEBBEN DE EIGENSCHAP OM LICHT TE KUNNEN UITSTRALEN. MEN VINDT ZE ZOWEL IN ZEE ALS OP HET LAND.

DIEPZEEVISSEN HEBBEN HUN LANTAARNS OM ZE BIJ TE LICHTEN IN HUN EEUWIGE DUISTERNIS EN DE PROOI AAN TE TREKKEN.

DE CUCUYO OF VUURKEVER UIT ZUID-AMERIKA WORDT ALS LAMPJE GEBRUIKT IN EEN KOOITJE VAN PAPIER.

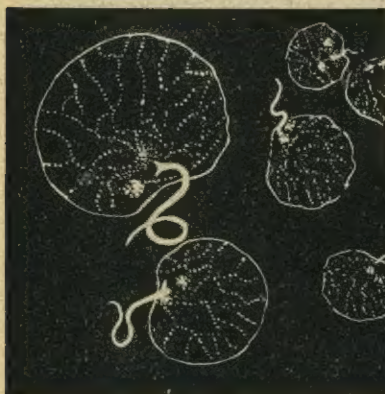

ZEEVEREN BEHOREN TOT DE KORAALDIEREN, DIE EEN ZACHT LICHT KUNNEN UITSTRALEN.

DE LICHTGEVENDE INKTVIS KOMT ALS EEN VURIGE TORPEDO MIDDEN IN EEN SCHOOL VISSEN AANZEILEN.

HET LICHTEN VAN DE ZEE WORDT VEROORZAAKT DOOR KOGELVORMIGE DIERTJES VAN ½ MM DOORSNEE. MEN NOEMT ZE NOCTILUCA OF NACHTLICHTJES.

EEN VIS, DIE OP EEN AMERIKAANSE MAILBOOT LIJKT, WELKE MET ALLE LICHTEN OP KOMT AANZETTEN.

LICHTENDE KWALLEN, DIE EEN ZACHTE GLOED VERSPREIDEN.

De pantoffel

van het Kerstengeltje

Een vol jaar had het Kerstengeltje uitgerust om dan weer een nacht naar de aarde te kunnen gaan. Toen het weer zover was, gleed het langs een manestraal naar beneden en belandde op het dak van een woning. Het beval de manestraal even op hem te wachten en klauterde door het eerste het beste venster naar binnen.

Het toeval bracht het in een slaapkamer waar een lief kindje, dat er wat bleek uitzag, lag te slapen. Het Kerstengeltje grabbelde in zijn zak en gaf het kindje wat frisse kleur op de wangen. Wat zag het kleine ding er nu gezond uit.

Toen ging het Kerstengeltje verder en overal waar het binnenkwam, gaf het wat hem het beste leek.

Het was al heel diep in de nacht, voor het Kerstengeltje met zijn bezoeken klaar was, en toen het eindelijk alle huizen had bezocht, zou het maar weer naar boven gaan.

„Het wordt tijd, dat we vertrekken," zei de manestraal tegen het engeltje, „want zevenster heeft reeds gewaarschuwd."

„Ik kom al, ik kom al," sputterde het Kerstengeltje, „ik had ook zoveel te doen."

De manestraal begon het al naar boven te trekken en het Kerstengeltje greep naar zijn mantel van sneeuwvlokjes en trok die dicht om zich heen. Maar in zijn haast raakte zijn pantoffel los, gleed van zijn voet en viel op aarde.

„Vlug," zei het Kerstengeltje, „breng me naar beneden. Ik ben mijn pantoffel kwijt."

„Wat een tijdverlies," bromde de straal.

Maar hij duwde het engeltje weer terug naar de aarde.

Intussen was het zacht beginnen te sneeuwen en toen het Kerstengeltje weer beneden was, zag het niets meer dan een groot wit kleed van sneeuwvlokken.

Wat zat dat Kerstengeltje in angst. Het kon toch niet met een bevroren voet daarboven aankomen?

Eensklaps zag het een jongetje, dat op straat zat en iets in zijn handen hield. Het Kerstengeltje keek en keek. Inderdaad. Het was zijn verloren muiltje.

„Wie bracht je hier en hoe kom jij aan dat pantoffeltje?" vroeg het de jongen.

„Ik ben verdwaald en lag hier te slapen," zei deze. „Maar plots werd ik wakker, want er viel iets op mijn hoofd en toen ik er naar greep, was het dit muiltje."

„Dat is van mij," zei het Kerstengeltje. „Ik heb vannacht alle kinderen bezocht, maar jou ben ik vergeten, want ik wist niet, dat jij hier zou liggen. Ik zal mijn fout herstellen. Je ouders zijn natuurlijk erg ongerust en als ik mijn pantoffel niet had verloren, zou je ingesneeuwd zijn en niet meer geleefd hebben. Geef mij mijn pantoffel terug en ik zal je al het moois laten zien, dat ik daarboven heb."

De jongen gaf het engeltje het muiltje terug en hielp het aantrekken.

„Kruip nu maar onder mijn mantel," zei het Kerstengeltje, „anders vries je dood."

Toen ging het met een vaart naar

boven en voordat de jongen er erg in had, zette de straal hen al af op de maan.

„Nou," zei de straal tegen het Kerstengeltje, „ik heb hard moeten trekken deze keer."

Maar de straal zweeg, toen hij zag dat ze met zijn tweetjes waren.

„Hou me nu niet langer op," zei het Kerstengeltje tegen de straal, „want ik moet deze jongen nog mijn hele rijk laten zien. Straks heb ik je nog even nodig om dit jongetje weer bij zijn woning op aarde af te zetten. Blijf dus even in de buurt."

„Vannacht heb jij het voor het zeggen," lachte de straal.

„Kom," zei het Kerstengeltje tegen Jantje. „En doe je ogen goed open."

Vrolijk babbelend liepen ze naar een klein deurtje in de maan. Toen ze binnen waren, klapte het deurtje dicht en wat zag Jantje? Allerlei vogels, dieren, bloemen en vruchten. Het was een kleurenpracht.

„Dit zijn trekvogels," zei het engeltje, „die verdwaald raakten op hun tocht naar verre landen. Ik heb hen hierheen gebracht en ze hebben het wat goed. Die bloemen bloeien altijd en als het zaad rijp is, laat ik het langs een manestraal op aarde glijden en zo krijgen ze daar altijd nieuwe planten en bloemen."

Zo liepen ze door en steeds weer zagen ze nieuwe wonderbare dingen. Bomen beladen met heerlijke vruchten: appels, peren, kersen, pruimen, druiven, alles hing er even weelderig en soms hoorde Jantje hoe de ene vrucht de andere plaagde.

Zo iets moois had de kleine jongen nog nooit gezien.

„Zo zie je," zei het Kerstengeltje, „hoe hier alles in de winter door de stralen van de zon wordt bewaakt. Maar nu moet je toch heus weer weg. Hier, neem deze bos bloemen mee voor je moeder en stop je zakken vol met de lekkerste vruchten, want nu moet je toch weer terug naar de aarde. De straal wordt maar één keer in het jaar zo lang en sterk als vannacht en ik zou niet willen, dat je niet meer terug kon naar je moeder, voordat er weer een jaar om is."

„Dat Kerstfeest zal ik vast nooit vergeten," zei Jantje en hij drukte voor de laatste maal stevig de hand van het Kerstengeltje.

Dit hielp hem weer door het kleine deurtje op de maan en Jantje kreeg een fijne mantel van witte vlokken om hem heen en ook een paar warme pantoffeltjes aan zijn voeten.

Jantje klemde zich stevig vast aan de manestraal en daar ging hij naar beneden. Veel sneller nog dan toen hij naar boven was gegaan. Tegelijk met Jantje vielen er een massa sterren naar beneden en boven elk huis bleef een sterretje staan.

De klokken begonnen te luiden. Op aarde was het al Kerstmorgen.

Nog een klein stukje en hij was weer op de begane grond.

Jantje's moeder zat schreiend voor het raam te kijken of ze Jantje nog niet zag komen.

Opeens droogde ze haar tranen en liep gauw naar buiten.

En daar stond Jantje. Heel de nacht hadden ze naar hem gezocht. Ze klemde hem in haar armen.

„Dit is voor u," zei Jantje hartelijk. En hij gaf zijn moeder de grote bos bloemen.

Vlug liepen ze naar binnen waar de huisgenoten droevig en stil zaten te wachten. Ze stelden wel honderd vragen en toen vertelde hij over alles wat hij die nacht had meegemaakt en gezien.

En zo werd het ook daar een gelukkig Kerstfeest, evenals in alle huizen waar het Kerstengeltje die nacht vrede en vreugde had gebracht. *A. S.*

WAT ZEGT MIJN NAAM?

BART EN BARTEL

Meester," waagde Eefje schuchter in het namenkwartiertje, „u hebt de vorige maal gezegd, dat de achternaam Jacobs van Jakob komt en Peters van Peter. Komt nu ook Bartels van Bart?"

„Je hebt heel goed geluisterd, Eefje," zei meester Dierx met een vriendelijk knikje naar zijn bescheiden leerlinge, „maar Bartels komt niet van Bart. Bart zal in de meeste gevallen de roepnaam zijn voor Bartholomeus, wat, zoals we de vorige keer zagen: zoon van het land, van de akker, betekent, hetzelfde dus als: Akkerman. Bartels komt van Bartel en dat is een heel andere naam. De naam Bartholomeus moeten we zoeken in de Semietische taalgroep, waartoe onder andere het Hebreeuws en het Aramees, de talen van de Joden, behoren. Bartel daarentegen is een naam uit de Germaanse taalgroep, waartoe, zoals ik al eens gezegd heb, ook onze Nederlandse taal behoort.

Bartel is een afslijting van de mansnaam Bartold en die naam komt van de beide Oudgermaanse naamstammen: bardi en vald. Bardi betekent: reus, en vald: besturen, regeren, zodat Bartold, en dus ook Bartel, betekent: bestuur van de reus.

Je hebt goed onthouden, Eefje, dat Peters een familienaam is, die van Peter komt, en Jacobs een familienaam, afkomstig van Jacob. Zo is ook Bartels een familienaam, een achternaam, een „van" zeggen we ook wel, afkomstig van Bartel. Die *s* op het einde van Peter*s*, Jacob*s*, Hendrik*s*, Willem*s*, Bartel*s* is niets anders dan een tweede-naamvalsvorm, die eigenlijk nog weer een afslijting is van het woord: zoon. Peters is eigenlijk: zoon van Peter; Jacobs: zoon van Jacob; Hendriks: zoon van Hendrik; Willems: zoon van Willem; Bartels: zoon van Bartel. In de namen Petersen, Jacobsen, Hendriksen, Willemsen, die ook bestaan, is dat „zoon" nog, enigszins verflauwd, behouden; in Peterse, Jacobse, Hendrikse, Willemse is het al verder verzwakt, doordat daar ook de n is weggevallen.

Er zijn heel veel familienamen van voornamen afkomstig. We zullen het daarover nog wel eens meer hebben."

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

WARME BOLLEN

De Zaterdagse warme bollen waren een zeer gewichtig artikel in het leven onzer voorouders. Geleerden en oudheidkundigen hebben zelfs geprobeerd te ontdekken en te bewijzen, dat die bollen van Griekse herkomst waren en dat zij zelfs hun Griekse „vorm" hadden behouden. De betekenis van „bol" was „mondvol". En dat mondvol was van zeer oude komaf. Geen wonder dan ook, dat het een plechtig ogenblik was, als de dikke bakker met zijn opgestroopte hemdsmouwen en de witte slaapmuts op een oor uit zijn pothuis kwam om met luid hoorngeschal aan de hele buurt te verkondigen, dat de bollen warm uit de oven te voorschijn waren gekomen. Bollenbakker was een soort eretitel, waarop elke bollenbakker terdege trots was. Die bollen waren vanouds een symbool van wat goed en degelijk was. Wat men als „knap" erkende noemde men gewoon een „bol" en als men iemand wilde vermanen goed zijn geld te beleggen, zei men: koop bollen voor je geld. Men had bollen van grof en van fijn meel. Dit laatste product moest een grote F hebben, opdat de bollustigen zich niet zouden vergissen. In 1748 was er te Amsterdam bijna eens een bollenrevolutie, toen op een Zaterdagmorgen bleek, dat de bollen veel te licht waren. Het dreigend bollenoproer werd echter door de vroede vaderen in de kiem gesmoord door het onmiddellijk uitvaardigen van een plakkaat, waarin de bakker geducht de les werd gelezen en aan de gemeente volledige voldoening werd beloofd. Onze goede vaderen lieten zich niet voor de gek houden en wilden zware bollen voor hun goede geld.

BAS EN BES

Bas en Bes, twee wezen, zijn weggelopen uit Stekelsgesticht, waar de kinderen slecht worden behandeld. Ze komen in Nieuwstad en hopen daar een paar gulden te verdienen.

TIJL UILENSPIEGELS SCHELMENSTREKEN

Tijl Uilenspiegel spreekt al eeuwen tot de verbeelding van alle kinderen in West-Europa. Als een ondeugende rakker trekt hij van stad tot stad in het Duitsland van de middeleeuwen. Het verhaal van zijn grappen en grollen heeft duizenden in vele landen vermaakt. Vandaag zien we hem als een kleine nietsnut aan het begin van zijn loopbaan

Tijl's vader zei hem een keer, dat de buren er over klaagden, dat hij zo'n lompe, ondeugende jongen was en Tijl antwoordde, dat daar niets van aan was. „Als u mij meeneemt op uw paard," zei hij, „dan zult u wel zien, hoe onaardig ze zijn." Wel, zijn vader nam hem mee, en Tijl, die achter op het paard zat, maakte allerlei lelijke grimassen tegen de voorbijgangers, die hun verontwaardiging niet onder stoelen of banken staken.

Tijl's vader keek achterom en vroeg aan Tijl, waarom iedereen hem uitschold voor een kleine vlegel. Tijl zette zijn onschuldigste gezicht en antwoordde: „Nu ziet u het zelf, vader. Al dat volk beschuldigt mij van kwaad, dat ik van mijn leven niet gedaan heb!" Pa Uilenspiegel begreep er niets van, maar hij vertrouwde zijn lieve zoontje toch niet helemaal en zette hem voor zich op het paard, zodat hij een oogje op hem kon houden.

Nu echter maakte Tijl geen uitdagende gebaren meer tegen het publiek, maar stak stiekem zijn tong tegen de voorbijgangers uit. Ook nu weer riep iedereen tegen zijn vader, dat Tijl een brutale vlerk was en ook nu weer betuigde Tijl zijn onschuld. Zijn vader geloofde hem en verontwaardigd over de houding van de mensen verliet hij met zijn vrouw en Tijl zijn woonplaats, Brunswijk, om zich te Maagdenburg te vestigen. Daar stierf Tijl's vader, zijn vrouw als arme weduwe achterlatend.

Toen Tijl een opgeschoten knaap was geworden, wilde zijn moeder hem een vak laten leren, zodat hij wat kon gaan verdienen. Maar Tijl's enige belangstelling scheen uit te gaan naar het wisselvallige beroep van koorddanser. Op de zolder van hun woning had hij een touw gespannen van de ene muur naar de andere, enkele centimeters boven de vloer, en hij oefende zich daar uren achtereen. Zijn moeder zag weinig heil in een dergelijk beroep, maar Tijl trok zich niemendal van haar verwijten aan.

EEN KERSTFEEST BIJ ROBIN HOOD

Het liep weer tegen Kerstmis en Wilfred, de bakker van Nottingham, had zijn best gedaan om zijn waren zo verleidelijk mogelijk uit te stallen.

Was het een wonder, dat vooral de kinderen van Nottingham bleven staan voor zijn winkel om dat lekkers te bekijken en er, in gedachten althans, van te smullen!

Zo verging het ook de beide weeskinderen, Egbert en Brenda, die met ogen vol verlangen naar de gemberkoeken en bollen keken.

„We hebben helaas geen geld," zuchtte Egbert, „maar we kunnen niettemin een beetje Kerstmis vieren door alles aandachtig te bekijken, vind je niet? Ach, als ik maar wat geld had, Brenda, dan kocht ik voor je een dikke pop in speculaas."

„En dan kocht ik voor jou dat dikke paard met een ridder," zei Brenda.

„Wat wil je kopen, wat wil je kopen?" riep de bakker.

Maar ze schudden hun hoofd.

„We hebben geen geld, heer Wilfred."

„Ga dan maar gauw naar huis om geld te halen," zei de bakker nors. „Vertel aan je vader, dat die gemberkoeken nog te goed zijn voor koning Jan zelf."

Brenda begon zachtjes te huilen, maar haar broertje legde beschermend zijn arm om haar schouders.

„We hebben geen vader of moeder meer," zei Egbert, „en we wilden alleen maar wat rondkijken."

Een deftig geklede dame wandelde voorbij en zag het kleine meisje huilen. Ze had medelijden met het kind, tastte in haar beurs en duwde Brenda gauw een zilverstuk in de hand.

„Huil niet, kindje," zei de dame, „koop maar gauw wat gemberkoeken."

En voordat de kinderen haar konden danken, was zij al weg. De bakker had het echter gezien en hij kwam al toegeschoten van achter zijn toonbank.

„Hier met dat geld," zei hij brutaal. En hij griste het muntstuk uit de handen van het meisje.

„Een pop en een paard, alstublieft," zei Egbert.

Maar de bakker schudde het hoofd.

„Je krijgt helemaal niets. En maak dat je wegkomt, want ik verkoop niet aan bedelaars."

„Maar .... maar je hebt toch ons geld," zei Egbert, „en we hebben nog niets gehad. Het is morgen Kerstmis."

„Scheer jullie weg," gromde de bakker, „of ik geef jullie aan bij de Noormannen."

Hij pakte Egbert en Brenda bij een arm en duwde hen weg. Plots keerde Egbert zich om en riep:

„Je bent een dief, bakker Wilfred. Wij hebben u het geld toch gegeven."

„Dat hebben ze zeker," zei een krachtige stem.

En toen Egbert opkeek, zag hij een sterkgebouwde man, die de bakker dreigend aankeek.

„Ik ken u al langer dan vandaag, bakker Wilfred," zei de man, „en de jongen heeft gelijk. Je bent een slechte, gemene dief. Maar kom, geef die kinderen nu maar gauw hun koeken, voordat mijn handen beginnen te jeuken en ik je hele stalletje ondersteboven keer."

Hij keek zó grimmig, dat de bakker bleek werd en vlug de kinderen een pop en een paard met ruiter in de handen stak.

„Waardeloos," zei de man uit de bossen. „Ik zal je eens laten zien, Wilfred de bakker, hoe je met kinderen moet omspringen. Kom, meisje, hou je handen open. Ja, allebei."

En de vreemdeling vulde beide handen met stapels gemberkoeken en speculaas.

„En ga nu maar gauw Kerstmis vieren," lachte de man. „En wat jou betreft, Wilfred, ik vind het jammer, dat mijn vrienden niet in de buurt zijn om je een lesje te geven dat je zou heugen. Je bent, wat mij betreft, wat te erg bevriend met die „goede" Noormannen."

De bakker was zenuwachtig van angst, maar hij durfde toch niets te doen, toen de vreemdeling, een arm om de schouders van de kinderen, met hen wegwandelde.

„Wij danken u hartelijk, meneer," zei Egbert. „U was erg vriendelijk voor ons."

„Kom, kom," lachte de onbekende, „vandaag of morgen zullen jullie het mij wel terugbetalen. Je bent een beste jongen."

Hij gaf Egbert een vriendelijk klapje op de schouder, kuste Brenda op haar blonde krullen en verdween tussen de menigte.

Egbert en Brenda begonnen gretig hun koeken op te peuzelen en liepen in de richting van de bossen, waar ze goed thuis waren. Bij het eerste struikgewas keek Egbert even om en riep verschrikt:

„O, Brenda, ginds komt die bakker aan. En ja, kijk, er zijn Noormannen bij hem."

„Hij zoekt ons," zei Brenda. „Kom, Egbert, we zullen ons verstoppen tussen de struiken. Daar vindt hij ons toch nooit."

Vlug als een paar konijntjes doken de kinderen weg tussen de struiken, die aan beide kanten van het pad groeiden.

Enkele minuten later kwam de bakker voorbij in gezelschap van een zestal soldaten.

„Ik weet zeker, dat het Robin Hood de Vogelvrije was," zei de bakker opgewonden, „en ik heb hem deze kant op zien gaan in gezelschap van twee kinderen."

„Niets van hem te zien," gromde een soldaat.

„Dan is hij nog niet voorbij," zei Wilfred. „Stelt u hier ergens verdekt op, dan vangen jullie hem wel."

„Het is te hopen," zeiden de mannen. „We hebben onze orders om die grote wagen tegemoet te gaan, die onze Kerstgeschenken brengt. We hebben dus niet veel tijd om op een schim jacht te maken."

„Wees gerust," zei de bakker. „Ik heb Robin Hood meer gezien en ik weet welke weg hij altijd neemt. Hij komt bepaald deze kant uit."

„Nou," zei de soldaat, „we kunnen het licht proberen. Er staat een som goud op zijn hoofd."

En dus begonnen ze zich te verstoppen tussen de struiken.

„Ik zal onderwijl een eindje teruglopen en zien of hij er al aankomt," zei de bakker.

Intussen keken de beide kinderen elkaar aan.

„Robin Hood heeft ons geholpen," fluisterde Brenda.

„En de Noormannen hebben een hinderlaag gelegd," zei Egbert. „We moeten Robin Hood waarschuwen."

Zonder nog een ogenblik te verliezen, drongen de kinderen zachtjes tussen de struiken door, maakten een omweg en toen zij weer op het pad waren, liepen zij zo snel mogelijk weer in de richting van Nottingham. Nauwelijks weer binnen de stadsmuren zagen zij spoedig de gestalte van hun vriend.

„Hallo, kleine vrienden," riep hij lachend, „je komt zeker nog meer speculaas halen?"

„Bent u, bent u Robin Hood?" fluisterde Egbert opgewonden.

„Waarom vraag je dat, jongen?" zei de man ernstig nu.

„Omdat, als je Robin Hood bent, er Noormannen in hinderlaag liggen op het pad door de bossen. Wilfred de bakker heeft ze er heen gebracht om u gevangen te nemen."

„Zo, zo. Ja, ik ben Robin Hood en jullie hebben je schuld spoediger betaald dan ik dacht. Komt mee, kinderen, we zullen die Noormannen warm onthalen."

Hij voegde er niets aan toe, verliet de gewone weg en dook spoedig weg tussen de struiken. De kinderen volgden hem op de voet. Ze liepen wel een halve mijl ver, kwamen dan op een open plek en Robin Hood bracht een zilveren fluitje aan zijn lippen.

Kort daarop verschenen er van alle kanten in het groen geklede boogschutters.

„Ha, vrienden," riep Robin Hood, „de Noormannen liggen in het struikgewas op korte afstand van hier. Onder leiding van Wilfred de bakker. Zonder tussenkomst van deze beide kinderen zouden ze me zeker hebben gevangen. Nu zullen we de rollen even omkeren."

Een vriendelijke jonge vrouw trad te voorschijn en knikte de kinderen toe.

„Welkom, Marion," lachte Robin tegen zijn vrouw, „ik ben blij dat je ook in de buurt bent. Deze beide vriendjes van mij hebben me juist gered en zullen daarom het Kerstfeest samen met ons vieren. We zijn juist op weg om de vele goede gaven, die de Noormannen verwachten, in te palmen."

„Ik dank jullie, kinderen," lachte Marion. „Kom maar met me mee. Het is nog een lange weg tot aan de grotten waar we ons Kerstfeest moeten vieren, maar we hebben de ponnies in de nabijheid. Komt."

Egbert en Brenda konden even goed paardrijden als lopen, want alle kinderen, die in de bossen van Sherwood woonden, konden paardrijden. Zo reden ze dus met Marion naar de geheimzinnige grotten, waar de vogelvrijen onder leiding van Robin Hood hun verblijfplaats hadden.

„Kom," lachte Marion, „jullie moeten me helpen met het eten. Ondertussen breng jij de ponnies maar op stal, Egbert."

De kinderen hadden het weldra zo druk, dat ze er geen erg in hadden, hoe snel de tijd voorbijging. Plots hoorden ze het ratelen van wielen en luide welkomstkreten.

Wat een verrassend schouwspel voor hen, toen ze naar buiten liepen. Daar stond een reusachtige legerwagen, tot boven toe opgepropt met alles wat lekker was. Hele zijden spek en hammen, volle zakken meel, allerlei soorten koek, appelen en peren en vele flessen goede wijn. En boven op die stapel zat — dat was het wonderlijkste van alles — Wilfred de bakker. Hij was geblinddoekt en zijn gelaat zag wit van angst.

„Hij had het zo druk," zei Robin Hood, „met het uitkijken naar Robin Hood, dat hij mij helemaal niet zag. Vooruit, vrienden, begin maar met het afladen van die wagen. Je moet weten dat de Noormannen met smart op die wagen zitten te wachten. We moeten hun geduld niet te lang op de proef stellen. Vlug dus! Die man," zei Robin Hood, op Wilfred wijzend, „heeft zijn best gedaan om mij uit te leveren aan de Noormannen. Dit is hem niet gelukt, maar ik zal hem niet straffen. Hij zal dit zelf doen. Vul die wagen met sneeuw en laat Wilfred de bakker hem terugbrengen naar zijn Noormannen en hun vertellen, dat Robin Hood hun Kerstgeschenken dankbaar in ontvangst heeft genomen. Dat zal zijn straf zijn."

Robin Hood's mannen bulderden van het lachen, toen zij het deerniswekkende gelaat van de bakker zagen.

„Och, beste Robin Hood," jammerde de bakker, „laat mij toch gaan. Als ik die wagen met sneeuw naar de Noormannen moet brengen, zullen zij mij vast en zeker afranselen."

„Dat hoop ik," lachte Robin Hood. „Ik heb het niet aan jou te danken, dat ik de nacht niet behoef door te brengen in een gevangenis van de Noormannen. Scheer je weg op die wagen en dank je goed gesternte, dat je er zo genadig afkomt."

Robin Hood heeft nooit precies geweten, wat de soldaten tegen Wilfred de bakker hebben gezegd. Het liet hem onverschillig. Maar hij en zijn mannen hadden die avond een Kerstfeest zoals nooit tevoren.

Brenda en Egbert gingen nooit meer weg van Robin Hood en Marion. Ze bleven bij hen en de mannen wonen en beleefden daarna nog menig spannend avontuur.

De kleine knutselaar

HOE TEKEN IK EEN CLOWN....?

ONZE KAMP-LANTAARN

Wie niet over hout kan beschikken, kan deze lantaarn ook maken van stevig karton. In plaats van een gewone gloeilamp kan men dan ook volstaan met een gewoon vier- of zesvoltslampje op batterijtje.

Van perenhout ter dikte van ongeveer 4 millimeter kun je een pracht van een lantaarntje maken.

Eerst tekenen we fig. c viermaal over op het hout (of karton), waarna we deze stukken, die dak en bodem moeten verbinden, zagen of uitknippen.

Het gat in het midden wordt ook uitgezaagd, terwijl we de beide gaatjes in de uiteinden van elk stuk uitzagen of uitboren.

Voor de bodem nemen we de grote cirkel A-1 met de vier rechthoekjes c en dan ook eens de kleine cirkel B-1, echter *zonder* de figuren in het midden.

We zagen beide schijven uit om tenslotte in A-1 de vier rechthoekjes c langs de omtrek uit te zagen.

De kleinste schijf B-1 bevestigen we door middel van een schroefje in het hart, midden op de grootste schijf A-1. De *bodem* is daarmee klaar.

Nu het dak. Weer trekken we twee schijven, A-2 en B-2, naast elkaar en tekenen er bovendien de rechthoekjes D en de grote cirkel in het midden op.

We zagen die schijven uit, evenals de rechthoekjes C en D en het cirkeltje in het midden.

Het hengsel D trekken we over en zagen het uit met het grote gat bovenaan en de beide kleine gaatjes onder.

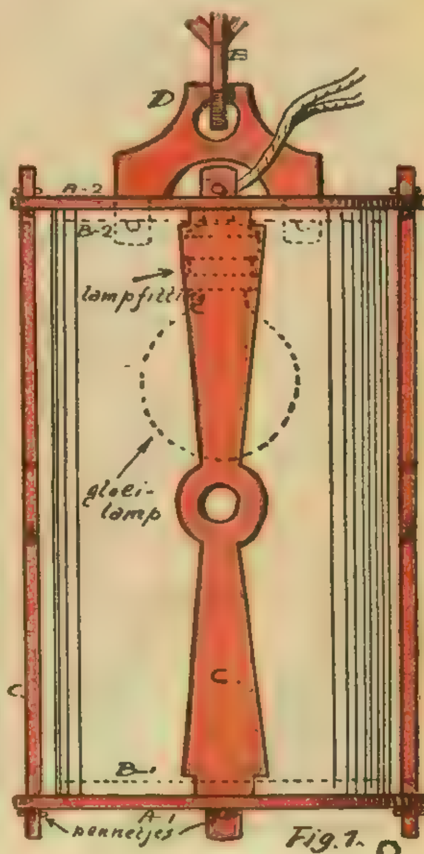
Nu snijden we het stuk perkamentpapier voor het lantaarnscherm op maat. Het moet ongeveer 42 cm lang en 23.3 cm breed zijn. We spannen het rondom de binnenste schijven B-1 en B-2 en kunnen het zo nodig met beide uiteinden over elkaar heen plakken.

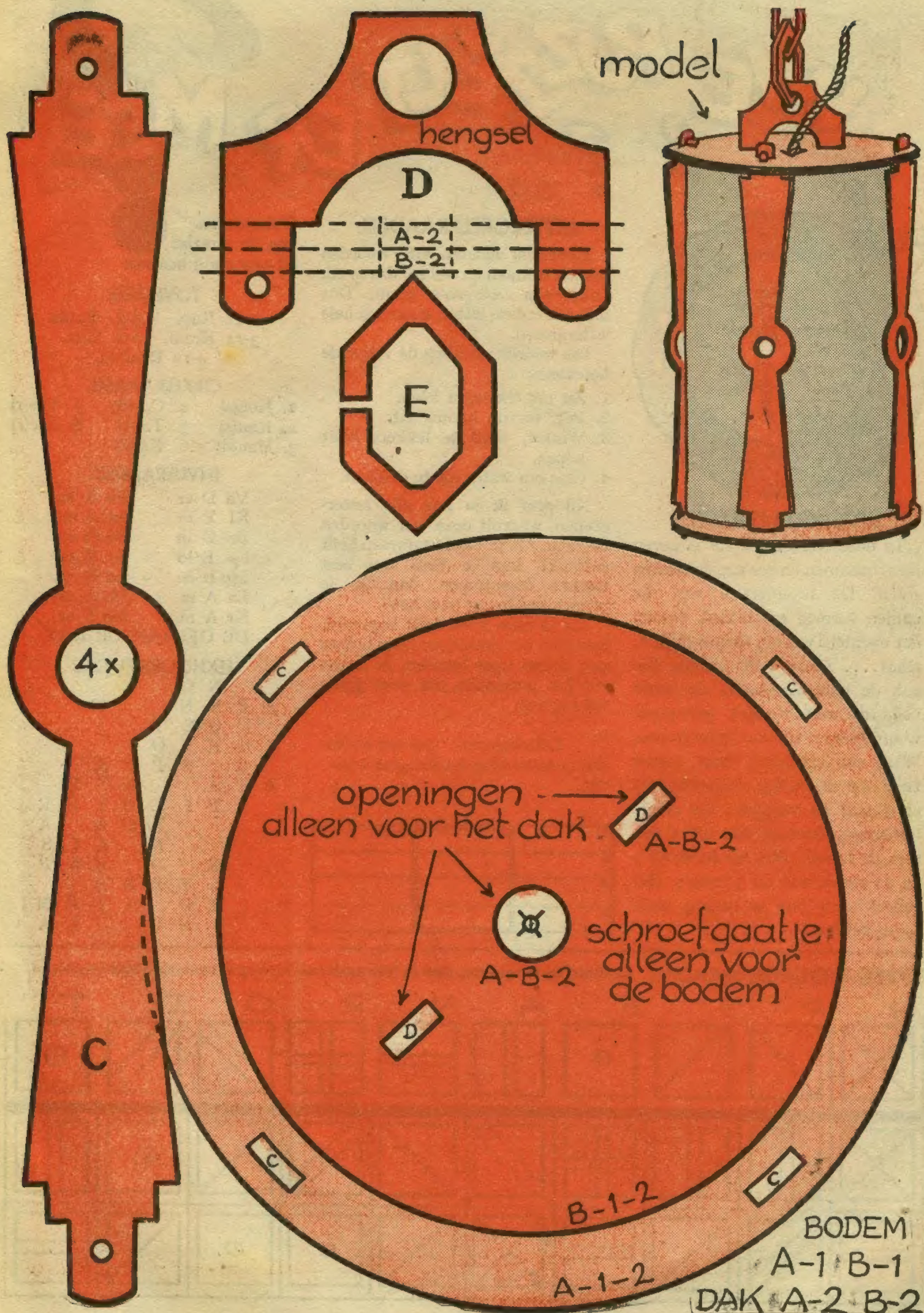
De ketting bestaat uit houten schakels E. Aan de linkerkant is de schakel even doorgezaagd, opdat we de schakels een tikje uit elkaar zouden kunnen buigen en tot een ketting in elkaar haken. De onderste schakel wordt op dezelfde manier wat uit elkaar gebogen om hem in het bovenste gat van het hengsel te krijgen.

Natuurlijk hebben we alle houten onderdelen eerst fijn glad geschuurd. Vergeet niet een stevig pennetje te steken door de gaatjes onder en boven de vier lange C-stukken, die je hebt uitgezaagd.

Nu vraag je aan vader of grote broer of die een electrisch snoer door het gat in het dak wil brengen en er dan aan de binnenkant een lampfitting met lampje aan bevestigt.

Het lantaarntje wordt in elkaar gezet zoals fig. 1 duidelijk toont. De onderdelen worden vastgezet met stevige pennetjes.

model
hengsel
D
A-2
B-2
E
4x
C
openingen
alleen voor het dak
D
A-B-2
A-B-2
schroefgaatje
alleen voor
de bodem
D
C
C
C
C
B-1-2
A-1-2
BODEM
A-1 B-1
DAK A-2 B-2

WIE PUZZELT ER MEE?

KERSTKRANSPUZZLE

In deze Kerstkrans zie je zeven jongensnamen en zes meisjesnamen staan. De beginletters van die namen vormen een woord, dat op het ogenblik wel erg toepasselijk is, maar.... je moet die letters, dus ook de námen, eerst in de juiste volgorde zetten! Het gevraagde woord bestaat uit vier lettergrepen. Waar een scheiding staat tussen twee namen, eindigt een lettergreep en begint de volgende. De eerste lettergreep bestaat dus uit 5 letters, de tweede uit 2, de derde uit 3 en de vierde ook uit 3 letters. Het geheel heeft iets te maken met: vrijaf hebben.

LETTERGREEPRAADSEL

Hiernaast moeten vier woorden komen te staan en wel zó, dat in elk hokje een *lettergreep* komt. Dus niet een enkele letter, maar een hele lettergreep!

Die woorden hebben de volgende betekenis:

1. Zit om elk raam heen.
2. Pot, waarin honing zit.
3. Winkel, waar je lekkers kunt kopen.
4. Glas om water uit te drinken.

Nu geef ik je nog alle lettergrepen, waaruit deze vier woorden bestaan. Als je een lettergreep hebt gebruikt, kun je hem het best meteen doorstrepen, dan zie je precies wat je nog over hebt.

Als je alles goed hebt ingevuld, lees je in het middelste rijtje hokjes van boven naar beneden de naam van het personage, dat weer gauw zal regeren.

Lettergrepen: pot-wa-ko-ho-snoep-raam-ning-ter-kel-glas-win-zijn.

1.		
2.		
3.		
4.		

Oplossingen van de puzzles uit ons vorig nummer

TOVERSTER

2-12 Kap. 5-9 Pasta.
3-11 Kraal. 6-8 Lea.
4-10 Raadsel.

CIRKELRAADSEL

1. Kou(s) 4. Oor(d) 7. Vee(r)
2. Kan(s) 5. Tin(t) 8. Die(r)
3. Man(d) 6. Kas(t)

INVULRAADSEL

Va D er	To R en
Kl E in	As S en
Be G in	Bo D em
Sp E ld	Br E ed
Mo L en	La K en
La A rs	Ma A rt
Kr A nt	Me T er

DE GELAARSDE KAT

EEKHOORNPUZZLE

		N	O					
A	P	E	N					
	O	O	S	T				
	O	N		O				
	R		S	P	E	K		
S	T	A			E		R	
		P	I	E	N	T	E	R
				I	D	A		A
				N		L	I	S
		E		D		E	S	P
		S	T	E	E	N		
		T	O		S	T	E	M
			N	U			L	A

SPREEKWOORDENRAADSEL

De sleutel tot de oplossing staat in 't bovenste vak. Vervang de tekeningen door de juiste letters

H P E B A N R O D T

KERSTBOOMPUZZLE

Van links naar rechts:

1 Een muzieknoot
3 Alleen (in de betekenis van alleen spelen of zingen)
5 Zegt een ezel
6 Bestaat uit water en als het stormt heb je op zee hele hoge
9 Muziekinstrument
10 Lichaamsdeel (je hebt er twee van)
11 Het feest, waar deze boom betrekking op heeft
14 Insect
15 Meisjesnaam
17 Vervoermiddel, dat op benzine rijdt
19 Bovenaards wezen
20 Een grote wasbeurt
21 Je kunt er in lezen
24 Legt de kip
25 Grondsoort, die afgegraven wordt en dan turf oplevert
26 Ander woord voor een gat in de grond
28 Winters vervoermiddel
29 Volgt op de zomer
31 Een insect, dat veel op een bij lijkt en ook steekt
33 Het is meestal wit en het kan branden
34 Grote steen
35 Ander woord voor stap
36 Afkorting van deciliter
37 Deel van een mast
38 Niet onder
39 Afkorting van Post Scriptum. (Dit betekent naschrift.)

Van boven naar beneden:

1 Zelfde muzieknoot als 1 van links naar rechts
2 Groot dikhuidig dier met een slurf
3 Zo heet iemand, die huizen sloopt
4 Afkorting van onder andere
7 Meisjesnaam (afk. v. Elisabeth)
8 Regeert over een land
10 Jongensnaam (afk. v. Robert)
11 Niet warm
12 Zo loopt iemand, van wie het ene been korter is dan het andere
13 Als dat er ligt met Kerstmis, spreken we van een „witte Kerst"
14 Taai-taai is dat zeker en je vindt het gevraagde woord er tweemaal in
16 Ander woord voor reeds
18 Ander woord voor kellners
19 Ander woord voor plotseling
20 Een boom met zilverachtige stam
22 Zeg je als je het warm hebt
23 Meisjesnaam
25 Niet dichtbij
27 Boom, die je vooral langs de grachten vindt
29 Uitroep v. blijdschap
30 Ander woord voor in (in de betekenis van in Amsterdam, in Groningen, enzovoort)
32 Afkorting van Post Scriptum
36 Zwart snoepgoed

Oplossing van de spreekwoordenrebus uit ons vorig nummer

Over ijs van één nacht gaan is niet verstandig. Dat weten alle jongens en meisjes, al doen ze het toch wel eens. Wie over ijs gaat van één nacht, loopt grote kans door het dunne vliesje te zakken en een nat pak te halen of erger. Niet over ijs van één nacht gaan wil dus zeggen: voorzichtig zijn, kalmpjes-aan doen, goed nadenken alvorens men iets doet wat belangrijke gevolgen kan hebben.

Waar is die ijsbeer?

DE DROOM VAN DARO, DE DURFAL!

Door het struikgewas zoekt Jim zijn weg naar de vreemde vogel. „Ik moet er nu toch wel dichtbij zijn," zegt hij hardop.

Op het horen van een stem houdt de zeerover met fluiten op en plots grijpt hij Jim bij de enkel. „Jou heb ik, ventje," grinnikt hij.

Jim roept nog om hulp, maar Ned is te ver weg om hem te horen. Ned denkt ook, dat Jim naar De rappe Jager is teruggezwommen.

Hij duikt weer in het heldere, lauwe water en klimt weldra langs een touw tegen het schip op. Hier ontmoet hij Maja.

„Dit hebben Jim en ik voor je gemaakt," zegt hij, haar het snoer overhandigend. Maja is er heel blij mee en vraagt dan, waar Jim is.

Het hele schip wordt afgezocht, maar Jim is nergens te vinden. „Dan moet hij nog op het eiland zijn," veronderstelt Ned.

Een boot wordt neergelaten en Daro, Sjel en Ned roeien naar het eiland. Ned voelt zich niet helemaal gerust, maar Daro meent, dat ze Jim gauw genoeg zullen vinden.

Ze zijn inderdaad al spoedig op de plek, waar Jim door de zeerover is overvallen. Alles wijst er op, dat er gevochten is en Daro vindt Jim's zakmes.

Plotseling zien Daro en Sjel, dat Ned in de diepte verdwijnt. Beiden vliegen naar de plek, waar hij stond, om hun kameraad te hulp te komen.

Als ze op de plek aankomen, staan ze voor een stenen trap, die naar de diepte leidt. „Hé, Ned!" roept Sjel. Maar Daro maant hem aan, voorzichtig te zijn. Er kunnen vijanden rondlopen.